سه‌شنبه اول مهر ۱۴۰۴
GH14
شماره ۴۵۱۲
FARHIKHTEGANDAILY.COM
FARHIKHTEGANONLINE

پیشنهاد رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران غرب در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

سال آخر کارشناسی صرف آموزش عملی در صنعت شود

■ اندیشکدهٔ حکمرانی واحد تهران غرب به‌زودی راه‌اندازی می‌شود

■ اجرای دو پروژهٔ کلان در حوزهٔ روانکارهای صنعتی و تولید دارو

سارا طاهری
خبرنگار گروه دانشگاه

دردل شهرک غرب تهران، جایی که امروز مجتمع پیامبر اعظم(ص) میزبان هزاران دانشجوست، حدود سه دهه پیش نخستین جرقه‌های واحد تهران غرب دانشگاه آزاد زده شد. این مرکز در ۱۲ بهمن ۱۳۷۳ با عنوان «مؤسسه فنی و آموزش عالی سما» و با جذب دانشجو در رشته «کاربرد کامپیوتر» در مقطع کاردانی تأسیس شد آغازیه کار کرد؛ مؤسسه‌ای که بعدها به «واحد تهران سما» تغییر نام داد. گسترش فعالیت‌ها در سال‌های نخست، به تأسیس آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای دخترانه و پسرانه در سال‌های ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ انجامید و درنهایت این مجموعه در سال ۱۳۸۵ از زمان سما منفک و یک سال بعد، با نام رسمی «دانشگاه آزاد واحد تهران غرب» به یکی از واحدهای اصلی این دانشگاه تبدیل شد. این واحد که امروز با بیش از دو هفته فعالیت به یکی از مهم‌ترین مراکز علمی و فرهنگی غرب پایتخت تبدیل شده، در سال‌های اخیر فصل تازه‌ای را تجربه کرده است؛ فصلی که با تغییر رویکرد مدیریتی و تأکید بر ارتقای شاخص‌های علمی، پژوهشی و فرهنگی همراه شده. یک سال از زمانی که یعقوب زراعت‌کیش حکم ریاست دانشگاه آزاد واحد تهران غرب را از شهید طهرانچی دریافت کرد، می‌گذرد؛ سالی که برای این واحد دانشگاهی پر از تحولات ساختاری، علمی، فرهنگی و اقتصادی بود. واحدی که با بیش از ۲۷ هزار دانشجو و نزدیک به ۳۰۰ عضو هیئت‌علمی در حوزه‌های متنوع فعالیت می‌کند، توانست جایگاه خود را در ارزیابی‌های وزارت دانشگاهی ارتقا دهد و به «رتبه یک پلاس» برسد؛ در همین مدت، «سرای نوآوری فناوری‌های آموزشی» موفق به اخذ مجوز ثبت اختراع شد، فرایند راه‌اندازی شعبه پارک علم‌وفناوری و واحد تهران غرب کلید خورد و رویدادهایی مثل «صدرا» با حضور بیش از ۱۰۰ شرکت صنعتی و تحقیقاتی برگزار شد تا پل ارتباطی میان دانشجویان، استادان و صنایع شکل گیرد. اما دستاوردهای یک‌ساله این واحد تنها به ارتقای شاخص‌های علمی محدود نماند. در حوزه اقتصادی نیز پروژه‌های دانش‌بنیانی چون تولید روانکارهای صنعتی و مکمل‌های دارویی در دستور کار قرار گرفت تا علاوه بر تأمین نیازهای کشور، بخشی از درآمدهای غیرشهریه‌ای دانشگاه محقق شود؛ درآمدی که تنها در یک سال گذشته به بیش از ۲۵ میلیارد تومان رسید. اکنون، پس از یک سال، واحد تهران غرب نه تنها به عنوان پایلوت برگزاری دوره‌های آموزشی و مهارتی در استان تهران شناخته می‌شود، بلکه در آستانه تبدیل شدن به یکی از قطب‌های اصلی علوم انسانی، حکمرانی و پژوهش‌های بین‌رشته‌ای در کشور قرار گرفته است. در این گزارش با یعقوب زراعت‌کیش، رئیس دانشگاه آزاد واحد تهران غرب به گفت‌وگو نشسته‌ایم و از او درباره تحولات اخیر این واحد دانشگاهی و برنامه‌های آینده پرسیده‌ایم که در ادامه مشروح آن را از نظر می‌گذرانید.

شهر پورسال گذشته حکم خود را از شهید طهرانچی دریافت کردید و یک سال است که ریاست دانشگاه آزاد واحد تهران غرب را برعهده دارید. اگر بخواهید یک سال مدیریت خود را ارزیابی کنید، چه نکات برجسته‌ای دارد؟

در ابتدا کسب رتبه یک پلاس و همچنین دائمی شدن مجوز سرای نوآوری و مرکز رشد و نیز اقدامات به‌عمل‌آمده برای راه‌اندازی شعبه پارک را در واحد تهران غرب به جامعه دانشگاهی و احد تهران غرب تبریک عرض می‌کنم. در یک سال گذشته، برنامه‌ریزی‌های متنوعی در حوزه‌های مختلف آموزشی، پژوهشی، علمی و تحقیقاتی، فرهنگی و زیرساخت‌های دانشگاه انجام شد. در حوزه فرهنگی تقویت تشکل‌ها و کانون‌ها و نیز برنامه‌ریزی برای تقویت امیدآفرینی برای قشر جوان دانشجو، ارج‌نهادن به روحیه ایثار و شهادت و نهایتاً تقویت تفکر جهادی و مقاومت از اولویت‌ها بود، ضمن اینکه برنامه‌ریزی و فراهم‌آوردن زیرساخت‌ها برای راه‌اندازی سلف دانشجویی در سال جدید برای واحد از اهمیت بالایی برخوردار بوده است. همچنین هدف‌گذاری برای بهبود کیفیت آموزشی و پژوهشی واحد تهران غرب از اولویت‌ها بود. گام‌های بسیار مهمی در این زمینه برداشته شده، همگام با سیاست‌های دانشگاه و در راستای اصلاح هرم هیئت‌علمی به‌عنوان مهم‌ترین اولویت‌ها، اصلاح هرم و نسبت استاد به دانشجو انجام شده‌اند. بحث بهبود کیفیت آموزشی نیز در راستای همان اصلاح هرم هیئت‌علمی و اقدامات دیگر بهبود پیدا کرد. در بخش پژوهشی، تلاش کردیم پایان‌نامه‌ها را به سمت پژوهش‌های کاربردی و عملیاتی سوق دهیم که مورد نیاز کشور بوده‌اند. در یک سال گذشته، برنامه‌ریزی‌های متنوعی در حوزه‌های مختلف آموزشی، پژوهشی، علمی و تحقیقاتی و زیرساخت‌های دانشگاه انجام شد. اولین بحث، بهبود کیفیت آموزشی و پژوهشی واحد تهران غرب بوده است. گام‌های بسیار مهمی در این زمینه برداشته شده‌اند. همچنین در بخش علمی، اندیشکده‌ای تحقیقاتی به نام «حکمرانی» در شرف تأسیس است که وظیفه ذاتی دانشگاه، یعنی شناسایی مسائل کشور و ارائه راهکار برای آن‌ها را دنبال می‌کند. البته ما منتظر تأسیس و راه‌اندازی اندیشکده حکمرانی و نظام اداری در شرف تأسیس نمانده‌ایم و عملاً با توجه به مسائل موجود، در راستای نیازهای کشور اقدامات و مطالعاتی در واحد انجام شده؛ اقداماتی مانند رویداد صدرا که یکی از بزرگ‌ترین رویدادهای صدرای دانشگاه بود و برگزار شد. دانشجویان ما هم در قالب طرح پویش و هم در بحث‌های تحقیقاتی از این رویداد بهره‌مند شدند. در واقع ما توانسته‌ایم به دانشجویان برای استفاده از خدمات مراکز صنعتی کمک کنیم. همواره سعی شده واحد دانشگاهی به جایی تبدیل شود که محل تبادل‌نظر و هم‌اندیشی استادان در حوزه‌های مختلف باشد. در یک سال گذشته، صدها جلسه هم‌اندیشی بین استادان برگزار شد؛ استادان هیئت‌علمی، دستیار، حق‌التدریس و استادان وابسته در این جلسات حضور داشتند و گفت‌وگوهای متعددی در زمینه‌های آموزشی، پژوهشی، مسائل و مشکلات کشور و همچنین مباحث عقیدتی انجام شد. من فکر می‌کنم این جلسات هم‌اندیشی از پرتعدادترین و باکیفیت‌ترین گفت‌وگوها در واحد تهران غرب بوده‌اند. ما تلاش کرده‌ایم در راستای توانمندسازی استادان اقدامات متنوعی انجام دهیم. به‌منظور توانمندسازی استادان -به‌خصوص استادان دستیار که نیاز به آموزش در کیفیت تدریس و مسائل عقیدتی، سیاسی و اجتماعی دارن- دوره‌های مختلفی برگزار شده‌اند. این اقدامات از فعالیت‌های مهم در راستای بهبود کیفیت آموزشی و فضای فرهنگی دانشگاه واحد تهران غرب بوده‌اند.

در حال حاضر از نظر تعداد دانشجو، اعضای هیئت‌علمی و رشته‌های تحصیلی وضعیت واحد تهران غرب چگونه است؟

در سال تحصیلی گذشته حدود ۲۷ هزار دانشجو در واحد تهران غرب مشغول به تحصیل بوده‌اند. با توجه به روند ثبت‌نام دانشجویان قدیمی و پیش‌بینی جذب دانشجویان جدید، انتظار داریم امسال این رقم به حدود ۲۸ هزار دانشجو برسد. از نظر کادر آموزشی، تعداد اعضای هیئت‌علمی واحد تهران غرب دارای حدود ۲۳۰ عضو هیئت‌علمی تمام‌وقت و مأمور است و نزدیک به ۷۰ عضو هیئت‌علمی وابسته نیز در این مجموعه فعالیت می‌کنند. این واحد سه مجتمع آموزشی و یک مجتمع اداری دارد که هر کدام در نقاط مختلف قرار گرفته‌اند. یکی از برنامه‌های جدی ما ایجاد مجتمع متمرکز دانشگاهی است تا زیرساخت‌های آموزشی و اداری در فضایی واحد تجمیع شود و کارآمدی بیشتری به دست آید. واحد تهران غرب در حوزه آموزشی ۱۵ رشته دکتری، ۵۷ رشته کارشناسی ارشد و ۱۱۰ رشته کارشناسی دارد، همچنین ۱۲ رشته کارشناسی پیوسته را آزمون در این واحد ارائه می‌شوند. امسال نیز در سطح استان تهران ۱۰ رشته کارشناسی جدید تصویب شده و پیگیری‌های لازم برای اخذ مصوبه نهایی در وزارت علوم در حال انجام است.

واحد تهران غرب در ارزیابی واحدهای دانشگاهی رتبه یک پلاس را به دست آورده است. چه ویژگی‌ها و ظرفیت‌هایی رسیدن به این جایگاه را ممکن ساخته است؟

یکی از مهم‌ترین مزیت‌های تهران غرب نسبت به سایر واحدهای دانشگاه آزاد، تمرکز آن بر رشته‌های علوم‌انسانی بوده است. از ابتدا، رشته‌هایی مانند شیمی، علوم پایه یا مهندسی شیمی در این واحد وجود نداشتند و پایه واحد تهران غرب بر رشته‌های علوم‌انسانی بود. به‌علاوه، جایگاه ویژه ساختمان‌های واحد تهران غرب، این مزیت را فراهم می‌کرد که محل برگزاری دوره‌های آموزشی و مهارتی باشد، بنابراین یک سری از پتانسیل‌های بالقوه و بالفعل واحد، برگزاری دوره‌های آموزشی، کمک‌آموزشی و دوره‌های مهارتی است. برنامه‌ریزی بسیار خوبی انجام شده و بسیاری از سازمان‌ها و دوره‌های خود را در یک سال گذشته در این واحد برگزار کرده‌اند. برای مثال، تفاهم‌نامه‌ای با مرکز کارشناسان دادگستری انجام شد و تمامی دوره‌های کارآموزی ورودی‌های امسال این مرکز در دانشگاه واحد تهران غرب برگزار شد، همچنین برنامه‌ریزی گسترده‌ای درخصوص ۴۰ دپارتمان انجام شد تا دوره‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت برای سایر سازمان‌ها در این واحد برگزار شوند و واحد تهران غرب بتواند پایلوت برگزاری دوره‌های آموزشی و مهارتی باشد. این امر از پتانسیل‌های بسیار خوب واحد تهران غرب است، اما این به معنای آن نیست که تنها مزیت واحد همین باشد؛ با فعالیت‌های تهران غرب فقط محدود به برگزاری دوره‌ها نباشد. برخی گروه‌های آموزشی، مانند گروه کامپیوتر، مکانیک و چند گروه فنی و مهندسی دیگر- که در واحد تهران غرب وجود دارند- پتانسیل این را دارند که در بخش صنایع دانش‌بنیان نیز ورود پیدا کنند. در زمینه محصولات دانش‌بنیان اقدامات متعددی شده و بررسی‌های مطالعاتی و تحقیقاتی بسیار دقیقی صورت گرفته است. می‌دانید که وقتی وارد تولید یک محصول دانش‌بنیان می‌شویم، لازم است مطالعه دقیق صورت بگیرد که ریسک‌ها تا حدامکان کاهش یابند. علاوه بر این، برخی زیرساخت‌ها نیاز بوده که ایجاد شده‌اند؛ برای مثال فرایند تأسیس شعبه پارک علم‌وفناوری واحد تهران غرب که اشاره شد. متعاقب این اقدامات، رتبه واحد نیز به سطح یک پلاس ارتقا پیدا کرد. علاوه بر این مزیت‌ها، زمینه لازم برای ورود به تولید محصولات دانش‌بنیان فراهم و این موضوع در بودجه پیش‌بینی شده است.

چه تغییرات ساختاری، مدیریتی یا عملیاتی نقش کلیدی در ارتقای سطح واحد داشته‌اند؟

دانشگاه آزاد واحد تهران غرب در یک سال گذشته در زمینه‌های مختلف رشد داشته است. با وجود رقابت شدید در جذب دانشجو بین دانشگاه‌های دولتی، آزاد و سایر مراکز آموزشی و کاهش تعداد متقاضیان پشت کنکوری با روند هر سال، خوشبختانه با افزایش کیفیت و شناخته‌شدن بهتر واحد تهران غرب، تعداد جذب دانشجویان افزایش پیدا کرد. این یک اتفاق مثبت بود. در بحث رضایت و ارائه خدمات نیز همکاران ما در بخش‌های مختلف واحد توانسته‌اند خدمات مناسبی به دانشجویان ارائه دهند و حداکثر رضایت را ایجاد کنند. به‌ویژه پس از اجرای طرح حامی و طرح تحولی که توانست رضایت در دانشگاه را افزایش دهد. نکته دیگر اینکه عرصه‌های پژوهشی واحد تهران غرب و هدایت پایان‌نامه‌ها به سمت پژوهش‌های کاربردی و مراکز تحقیقاتی حوزه‌های مختلف، رشد کمی و کیفی خوبی داشته است. رویدادهای متعددی هم در این واحد برگزار شده‌اند که تأثیر مثبتی در ارتقای جایگاه دانشگاه داشته‌اند.

آیا در حال حاضر پروژه‌ای در حوزه محصولات دانش‌بنیان در دست اجرا دارید؟ درباره ماهیت این پروژه، اهداف آن و میزان پیشبرد آن توضیح دهید.

بله؛ دو پروژه کلان در دست اجرا داریم. یکی از آن‌ها تولید روانکارهای صنعتی است که فاز مطالعاتی آن به پایان رسیده و فاز اجرایی در مرحله اخذ مجوزهای قانونی، عقد قراردادها و اجراست. این پروژه با همکاری چند واحد دیگر در استان تهران به‌صورت مشترک انجام خواهد شد تا با توجه به پیش‌بینی ردیف فعالیت اقتصادی و دانش‌بنیان در بودجه امسال، سهم این بخش در بودجه ایجاد گردد. وقتی می‌خواهیم در دانشگاه یک محصول تولید کنیم، باید دو محور مهم را در نظر بگیریم، به‌ویژه با توجه به اینکه مسابقه دانشگاه‌ها در کشور در تولید محصولات طولانی نیست. اول اینکه آن کار دانش‌بنیان باشد و در شأن دانشگاه باشد. دوم اینکه ریسک تولید و بازار آن حداقل باشد. پس باید این موضوع مهم را در اجرای پروژه‌های اقتصادی مدنظر داشته باشیم که ممکن است پروژه‌ای دانش‌بنیان باشد اما بازار فروش

> اندیشکده‌ای تحقیقاتی به نام «حکمرانی» در شرف تأسیس است که وظیفه ذاتی دانشگاه، یعنی شناسایی مسائل کشور و ارائه راهکار برای آن‌ها را دنبال می‌کند. البته ما منتظر تأسیس و راه‌اندازی اندیشکده حکمرانی و نظام اداری در شرف تأسیس نمانده‌ایم و عملاً با توجه به مسائل موجود، در راستای نیازهای کشور اقدامات و مطالعاتی در واحد انجام شده؛ اقداماتی مانند رویداد صدرا که یکی از بزرگ‌ترین رویدادهای صدرای دانشگاه بود و برگزار شد

اشاره کردید که پروژه دومی در زمینه تولید دارو در دست اجرا دارید. لطفاً کمی درباره این پروژه توضیح دهید؛ اهداف اصلی آن چیست، چه مراحل و فرایندهایی در آن تعریف شده‌اند؟ چه ویژگی‌ها یا مزیت‌هایی باعث می‌شوند این پروژه در حوزه داروسازی اهمیت ویژه‌ای پیدا کند؟

در بحث دارو نیز وضعیت مشابهی داریم. ما با دانشگاه علوم پزشکی و یک شرکت دارویی در مجموعه دانشگاه همکاری و رایزنی‌های مشترکی انجام می‌دهیم. با توجه به پتانسیل موجود در سرای نوآوری واحد تهران غرب، تولید مکمل‌های دارویی که هم‌اکنون انجام می‌شود و در بیمارستان‌های کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد، در دستور کار است تا بتوانیم تولید صنعتی و انبوه داشته باشیم و از این طریق استفاده اقتصادی مفیدی از دارو حاصل شود. فاز مطالعاتی این پروژه به‌زودی به پایان می‌رسد و وارد فاز اجرایی خواهد شد. این دو پروژه، یعنی تولید روانکارهای صنعتی و تولید دارو، دو اقدام عمده اقتصادی و دانش‌بنیان واحد تهران غرب هستند.

مشارکت صنایع و دانشجویان در رویداد صدرا که پیش‌تر به آن اشاره کردید، چگونه بوده است؟

همان‌طور که گفتم، یکی از مهم‌ترین رویدادها، صدرا بود که در جزئیات، یک صدرا فوق‌العاده به شمار می‌رفت. برای اولین بار بیش از ۱۰۰ شرکت به‌صورت فعال در این رویداد شرکت کردند. این شرکت‌ها بسیار بنیادی و قوی بودند و هم در عرصه‌های صنعتی و دولتی و هم در بخش خصوصی حضور داشتند.

دانشجویان ما توانستند با مدیران این صنایع به‌صورت رودررو ارتباط برقرار کنند و تجربه عملی کسب کنند. نزدیک به ۱۰ تفاهم‌نامه مشارکت با این شرکت‌ها در عرصه‌های علمی و پژوهشی امضا شد و تعداد زیادی از دانشجویان ما نیز در این شرکت‌ها مشغول به کار شدند. نکته مهم دیگر این است که مقرر شد طرح‌های پژوهشی مشترک بین دانشگاه و مراکز تحقیقاتی و صنایع برگزار شود. پیش‌نویس چند طرح پژوهشی نیز آماده شده است که با مشارکت استادان و شبکه دانشجویان، به‌زودی اجرایی خواهد شد. این رویداد، سومین صدرا در واحد بود و از نظر بزرگی و کیفیت، در زمره برنامه‌های خوب صدرا بود که تاکنون برگزار شده است. نکته مهم این است که این صدرا محدود به حوزه خاصی نبود و حضور گسترده استادان و دانشجویان، فرصت بسیار خوبی برای مشارکت و تبادل‌نظر فراهم کرد و صاحبان صنایع با تعداد زیادی از دانشجویان رودررو گفت‌وگو کردند. ما در دانشگاه تلاش کرده‌ایم تا مفهوم مسئولیت اجتماعی و مشارکت صنایع با دانشگاه و دانشجویان در مسائل جامعه را جا بیندازیم. به همین منظور، بسیاری از پایان‌نامه‌ها به سمت مسائل کاربردی و نیازهای جامعه هدایت شدند و برای مراکز تحقیقاتی نیز بر همین اساس فعالیت می‌کنند.

به‌عنوان نمونه، مرکز تحقیقات حکمرانی که در شرف تأسیس است، به شناسایی چالش‌های کشور می‌پردازد و راهکارهای مدیریتی خود را به متولیان ارائه می‌دهد. هدف این است که دانشگاه و نخبگان، نقش ذاتی خود را در کمک به کشور ایفا کنند. تلاش می‌کنیم این موضوع به یک رویه عادی در دانشگاه تبدیل شود؛ به‌طوری که همه استادان به‌عنوان نخبه اجتماعی و نخبه کشوری، علاوه بر وظیفه تدریس، مسئولیت علمی و پژوهشی خود را در قبال کشور و جامعه به شکل مستمر ایفا کنند. این فعالیت‌ها می‌توانند تأثیر مثبتی در روند توسعه اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و بین‌المللی کشور داشته باشد. یکی از وجوه تمایز فعالیت‌های واحد این است که در هم‌اندیشی‌هایی که برگزار می‌شود، سعی شد فعالیت‌های پژوهشی و علمی واحد تهران غرب پویا و فعال نگه داشته شود و بسیاری از بیمارستان‌های کشور از تولیدات این سرا استفاده می‌کنند. تصمیم گرفتیم این فعالیت را به‌صورت مشارکتی با شرکت دانش‌بنیانی که در سرا مستقر است، گسترش و توسعه دهیم.

در مورد تولید روغن صنعتی یا روانکارهای صنعتی، فاز مطالعاتی به پایان رسیده و اکنون با همکاری چند واحد دیگر استان تهران وارد فاز عملیاتی یا فاز دوم پروژه می‌شویم. این پروژه در صورتی که مجوزهای لازم از وزارت صنایع و حوزه دانش‌بنیان سازمان مرکزی اخذ شود، به مرحله اجرایی خواهد رسید.

می‌توانید جزئیات مربوط به زمان‌بندی و پیش‌بینی‌های مالی پروژه تولید روغن صنعتی را توضیح دهید؟ چگونه مراحل مختلف پروژه برنامه‌ریزی شده‌اند، چه بازه‌های زمانی برای تحقق هر مرحله در نظر گرفته شده است؟

من فکر می‌کنم در صورت نهایی شدن اخذ مجوز وزارت صمت، ظرف دو تا سه ماه می‌توانیم وارد فاز عملیاتی پروژه شویم. به‌محض اخذ مجوزها، عملیات اجرایی آغاز می‌شود. زیرساخه و زمین آماده است و تنها اخذ مجوز و راه‌اندازی خط تولید نیاز است. کسب مجوز به معنای آغاز تولید است و بعد از کسب مجوز، فرایند تولید چندان دور از انتظار یا دسترس نیست. در کوتاه‌مدت، این پروژه می‌تواند گردش مالی حدود ۵۰ میلیارد تومان داشته باشد و در بلندمدت، در فاز یک تا دوساله، این مقدار می‌تواند تا ۵۰۰ میلیارد تومان افزایش یابد. در سه تا چهار سال آینده نیز می‌توان گردش مالی را بیش از ۵۰۰ میلیارد تومان افزایش داد. البته باید توجه داشت که گردش مالی به معنای سود خالص نیست؛ گردش مالی شامل فروش و درآمد عملیاتی است و پس از کسر هزینه‌ها، سود خالص حاصل می‌شود. این روغن صنعتی در تقاضای صنعت کاربرد دارد؛ از دستگاه‌های دندانپزشکی تا خودرو و صنایع دیگر. وجه تمایز این محصول دانش‌بنیان، استحکام و دوام و کیفیت بالای آن است که کاربرد وسیعی در صنایع مختلف دارد. نکته مهم دیگر، کمک و همکاری سایر واحدها و حمایت رئیس محترم استان است که این پروژه را تسهیل کرده و باعث پیشرفت سریع‌تر آن شده است. به امید خدا، به‌زودی نتایج ملموس این پروژه را خواهیم دید.

عضاء سنتی دهدوار/فرهیختگان

آموزشی واحد تهران غرب را دریافت کنیم.

این سرا در چه وضعیتی است؟ یکی از چالش‌های جدی سرامای نوآوری بحث اتصال به صنعت و تأمین مالی است. برای رسیدن به این هدف چه برنامه‌ای دارید؟

این سرا نخستین مرکز نوآوری تخصصی در حوزه تکنولوژی آموزشی در کشور است و هدف آن توسعه زیست‌بوم فناوری آموزشی در سطح ملی است. این دستاورد امتیازات ارزشمندی برای ما داشت؛ از جمله جذب هسته‌ها و واحدهای فناور و دانش‌بنیان، برگزاری دوره‌ها و رویدادهای نوآورانه و تحقق بودجه‌های مالی پیش‌بینی‌شده.

شرکت‌های متنوعی در این سرا مستقر دارند؛ از شرکت‌های رایانه‌ای گرفته تا شرکت‌هایی که در حوزه‌های آموزشی و فناوری فعالیت می‌کنند. حتی برخی سامانه‌های مهم فعالیت‌های دانشجویان در این سرا مستقر هستند. حمایت دانشگاه از این مجموعه باعث شده بستر مناسبی برای گسترش فناوری‌ها ایجاد شود.

اتفاق مثبت دیگر، طی فرایند راه‌اندازی شعبه پارک علم‌وفناوری در واحد تهران غرب بود. این پارک ظرفیت بسیار خوبی برای تسهیل فعالیت‌های اقتصادی و فناورانه دارد و می‌تواند دو پروژه بزرگ دانش‌بنیان ما را که فاز مطالعاتی آن‌ها به پایان رسیده و در آستانه ورود به فاز اجرایی هستند، پشتیبانی کند. بنابراین فکر می‌کنم این سرای نوآوری و پارک علم و فناوری از نظر گردش مالی کمک زیادی به ما کند.

چه تعداد شرکت دانش‌بنیان تاکنون در سرای نوآوری واحد تهران غرب مستقر شده‌اند و همکاری آن‌ها با دانشجویان چگونه بوده است؟

یکی از شروط ما برای استقرار شرکت‌های دانش‌بنیان در سرای نوآوری، شرکت فعال آن‌ها در طرح پویش است. یعنی دانشجویان علاوه بر تحصیل، بتوانند آموزش‌های لازم را در این شرکت‌ها بگذرانند و در فعالیت‌های آن‌ها مشارکت داشته باشند. در قرارداد‌های همکاری نیز این موضوع به‌طور صریح گنجانده شده است.

در یک سال تا یک سال و نیم گذشته، حدود ۲۵ شرکت در سرای نوآوری ما حضور داشته‌اند. برخی فعالیتشان به پایان رسیده و جای خود را به شرکت‌های جدید داده‌اند. این تنوع و به‌جابه‌جایی نشان می‌دهد سرای نوآوری واحد تهران غرب از نظر نوع فعالیت‌ها و برون‌داد محصول، یکی از موفق‌ترین سراها باشد.

خروجی‌ها و محصولات سرای نوآوری واحد تهران غرب چه تأثیری بر دانشگاه و جامعه داشته است؟ برنامه شما برای اتصال با صنایع چیست؟

محصولات تولیدشده در سرای نوآوری تنها محدود به نیازهای دانشگاه نبوده، بلکه برای جامعه، سلامت و حتی صنعت کشور نیز دستاوردهای ارزشمندی به همراه داشته است. به‌عنوان نمونه، یکی از شرکت‌های دارویی مستقر در سرا استفاده از آزمایشگاه واحد، محصولات مکمل دارویی تولید کرده که در بسیاری از بیمارستان‌های کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد. این یک نمونه روشن از ارتباط مؤثر دانشگاه با صنعت و جامعه است.

همچنین یکی از شرکت‌های فعال در حوزه محصولات آموزشی توانست ابزارها و تجهیزات آموزشی تولید کند که در سراسر کشور و بیشتر استان‌ها عرضه شده و به فروش رفت. در حوزه فناوری‌های رایانه‌ای و الکترونیکی نیز شرکت‌هایی در سرا مستقر هستند که خدمات و محصولات آن‌ها به‌طور مستقیم وارد صنعت کشور شده است.

حتی در زمینه محصولات فرهنگی و سرگرمی نیز نمونه‌هایی وجود دارد. به‌عنوان مثال، یک شرکت فعال در حوزه تولید اسباب‌بازی‌های دانش‌بنیان محصولات خود را در سطح کشور به فروش رسانده و جایگاه خوبی در بازار پیدا کند.

این موارد نشان می‌دهد ارتباط تنگاتنگی میان شرکت‌های مستقر در سرای نوآوری واحد تهران غرب و صنعت کشور برقرار شده است. البته ما همچنان در ابتدای مسیر قرار داریم و ظرفیت‌های زیادی برای توسعه و اجرای پروژه‌های بزرگ‌تر وجود دارد. با این حال، می‌توان گفت سرای نوآوری واحد تهران غرب در حال حاضر جزء مجموعه‌های پیشتاز و فعال در این حوزه است.

در صحبت‌های خود از سرای نوآوری واحد تهران غرب گفتید. سرای نوآوری فناوری‌های آموزشی واحد تهران غرب مجوز دائمی خود را دریافت کرد؟

بله خوشبختانه امسال موفق شدیم مجوز دائمی سرای نوآوری و فناوری‌های آموزشی واحد تهران غرب را دریافت کنیم.

جایگاه واحد تهران غرب در ارتباط با برنامه‌های کلان دانشگاه آزاد اسلامی چگونه است؟

یکی از الزامات مهم فعالیت‌های دانشجویان در دانشگاه این است که زمینه‌های مهارت‌محور در دانشگاه فراهم شود. دانشجو زمانی که در قالب یک تشکل یا کانون دانشجویی فعالیت می‌کند، عملاً در حال تمرین مسئولیت‌پذیری و مدیریت است. چنین دانشجویی در آینده آماده خواهد بود تا نقش مدیریتی در سطح جامعه و کشور برعهده بگیرد. بنابراین، دانشگاه باید به‌عنوان یک محیط تربیت مدیران آینده دیده شود. هر واحد دانشگاهی وظیفه دارد زمینه‌های محیط و شرکت‌های دانش‌بنیان را در عرصه‌های مختلف دانشگاهی و برون‌دانشگاهی فراهم کند.

در «طرح حامی» وضعیت واحد تهران غرب چگونه است؟

طرح حامی از جمله ابتکاراتی بود که به رفع برخی کمبودهای واحد هم کمک کرد. نسبت کارمند به دانشجو در واحد ما پایین بود و این طرح باعث شد بخشی از خلأ نیروی انسانی در بخش‌های کارشناسی و اداری جبران شود. درنتیجه هم به دانشجویان فرصت تجربه جدید داده شد و هم دانشگاه توانست کارآمدتر عمل کند.

براساس این طرح دانشجویان در فضای ایمیل پایه، نامه‌نگاری‌های اداری را به صورت مجازی انجام می‌دهند. اجرای طرح چه تأثیری بر روند رسیدگی به مشکلات دانشجویان در واحد تهران غرب داشت؟

اگر چه اشکالات این طرح همچنان باید برطرف گردد؛ اما می‌توانم مشکلات بسیاری از دانشجویان از طریق همین طرح حل شفا. تعدادی از کارشناسان به صورت تخصصی در این طرح همکاری کردند و همین موضوع باعث شد مراجعه حضوری دانشجویان به حداقل برسد. پیش از این، دانشجویان برای هر درخواست یک یا دو مراجعه حضوری کم و هم خروش هزینه و وقت صرف می‌کردند و هم برای دانشگاه هزینه ایجاد می‌شد. اما اکنون می‌توانند درخواست را از منزل ثبت کنند و پاسخ را نیز به‌صورت آنلاین دریافت کنند. با این طرح علی‌رغم افزایش دانشجو، تعداد کارمندان را افزایش ندادیم و این در حالی بود که نسبت کارمند به دانشجو به نسبت پایین بود. درنهایت کار دانشجو نیز تسهیل شد. این طرح هنوز در ابتدای راه است، اما استقبال خوبی از آن شده است. طبق آخرین آمار، ۴ هزار درخواست از این مسیر ثبت و پیگیری شده است و بار مراجعات حضوری را تا حدودی کاهش داشته‌اند. هرچند هنوز مراجعات حضوری صفر نشده، اما روند حرکت به سمت دیجیتال‌سازی مناسب به نظر می‌رسد. برای هر مزار دانشجویی که حامی در نظر گرفتیم، اتفاق خوبی افتاد. هنوز هستند دانشجویانی که برای برخی از کارهای اداری به واحد مراجعه می‌کنند اما تلاش شد این حضور به حداقل برسد و امیدواریم با رفع مشکلات این طرح کارایی آن نیز اثربخش‌تر شود.

واحد تهران غرب در سال‌های گذشته چه مأموریت‌های آمایشی داشته است و آن را دنبال می‌کند؟

یکی از مأموریت‌های آمایشی که برای واحد تهران غرب تعریف شد، گردشگری سلامت بود. با توجه به ظرفیت‌ها و استادان توانمند در این حوزه، اقدامات اولیه‌ای نیز صورت گرفت. اما معتقدم پتانسیل تهران غرب فراتر از این است و می‌توان در حوزه‌های دیگر نیز نقش‌آفرینی کند. برای نمونه، در حوزه حکمرانی و مطالعات علوم انسانی با مقدمات راه‌اندازی یک اندیشکده و مرکز تحقیقاتی، بر اساس پیشینه و جایگاه رشته‌های علوم انسانی در واحد، گام‌های مؤثری برداشته خواهد شد. استادان برجسته و با سابقه‌ای در این حوزه داریم و می‌توانیم در سطح ملی به سیاست‌گذاری و تصمیم‌سازی کمک کنیم.

از سوی دیگر، در حوزه تولید محصولات دانش‌بنیان در عرصه صنعتی نیز ظرفیت بالایی وجود دارد و همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد، نمونه‌هایی از این فعالیت‌ها عملیاتی شده است. این دو حوزه یعنی علوم انسانی و صنعت می‌توانند مکمل مأموریت‌های آمایشی تهران غرب باشند و غرب‌های نازه‌ای برای خدمت به کشور ایجاد کنند.

دکتر طهرانچی تأکید ویژه‌ای داشتند که هر کدام از رشته‌ها باید مانند رشته‌های پزشکی پیوستی داشته باشند تا آموزش عرصه‌ای که در پزشکی وجود دارد را در فضای رشته‌های دیگر نیز گسترش دهیم. برخی از واحدها به این سمت حرکت کردند و در این زمینه پیشگام بوده‌اند؛ برای مثال، واحد تیز پزیانه «چهارشنبه‌های صنعتی» را برگزار می‌کند تا دانشجویان در ارتباط مستقیم با صنعت قرار گیرند. در واحد تهران غرب چنین رویکرد دنبال می‌شود؟

در واحد تهران غرب، دانشجویان برخی رشته‌ها، مانند مکانیک، همزمان با تحصیل در دانشگاه، در شرکت‌های مرتبط با رشته خود حضور دارند و تجربه عملی کسب می‌کنند. این تعامل از طریق تفاهم‌نامه‌هایی که دانشگاه با صنایع مختلف دارد، شکل گرفته و دانشجویان بخشی از سرفصل‌های آموزشی خود را به‌صورت عملی در محیط صنعت می‌آموزند و به‌طور هفتگی، گروه‌هایی از دانشجویان در صنایع مختلف حضور پیدا می‌کنند. در باشگاه پژوهشگران جوان نیز این اقدام انجام می‌شود. انجمن‌های علمی واحد تهران غرب نیز از فعال‌ترین انجمن‌ها هستند و فعالیت‌هایشان به‌صورت مستمر و هفتگی انجام می‌شود. این انجمن‌ها باعث شده‌اند ارتباط میان سرفصل‌های آموزشی و صنعت به شکل مستمر حفظ شود و دانشجویان بتوانند بخشی از آموزش خود را در محیط صنعت و صنایع مشاهده و تجربه کنند. اما این که مانند رشته‌های پزشکی به دانشجویان بگوییم سال آخر شما کامل در سطح بیمارستان باشید، نیازمند بررسی بیشتر در سطح واحد و بورد ندارد و به نظر می‌رسد نیازمند بررسی بیشتر در سطح آموزش عالی کشور باشد.

یکی از بحث‌هایی که در دیگر ماه اخیر مورد توجه قرار گرفته، پیشنهاد وزیر علوم درباره کوتاه شدن دوره کارشناسی است. نظرتان نسبت به این طرح چیست؟ چه ضوابط و ملزوماتی در اجرای این طرح باید رعایت شود؟

اگر نظر شخصی من به عنوان استاد دانشگاه مدنظر باشد، باید اشاره کنم که می‌توان زمینه‌های اجرای این طرح را به طور کامل فراهم کرد. یکی از مهم‌ترین الزامات، ایجاد زیرساخت‌هایی است که حضور دانشجو در عرصه عملی و مهارت‌آموزی را تضمین کند. اگر قرار باشد یک سال از آموزش کاهش پیدا کند، باید اطمینان حاصل شود که دانشجو همچنان فرصت کافی برای کسب تجربه عملی و آشنایی با مهارت‌های کاری مورد نیاز کشور را داشته باشد. درواقع اگر یک سال از تحصیل را کم می‌کنیم باید در آن سه سال دانشجو را با مهارت‌هایی که در سطح کشور کمبود وجود دارد، آشنا کنیم. به عنوان مثال، در حال حاضر حدود ۵۰ درصد از مشاغل و بورس کار ک